

Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma (Make) 2018-2021 väliarviointi

Käsittely: kasvatus- ja koulutuslautakunta

2.3.2021

Helsinki
Helsingfors

Tavoitteet

Lyhyt aikaväli

S2-opetus ja valmistava opetus on laadukasta, Oppimisympäristöt ovat kielitietoisia

Huoltajien kanssa sekä moniammatillisesti tehtävä yhteistyö tukee oppimista ja kotoutumista

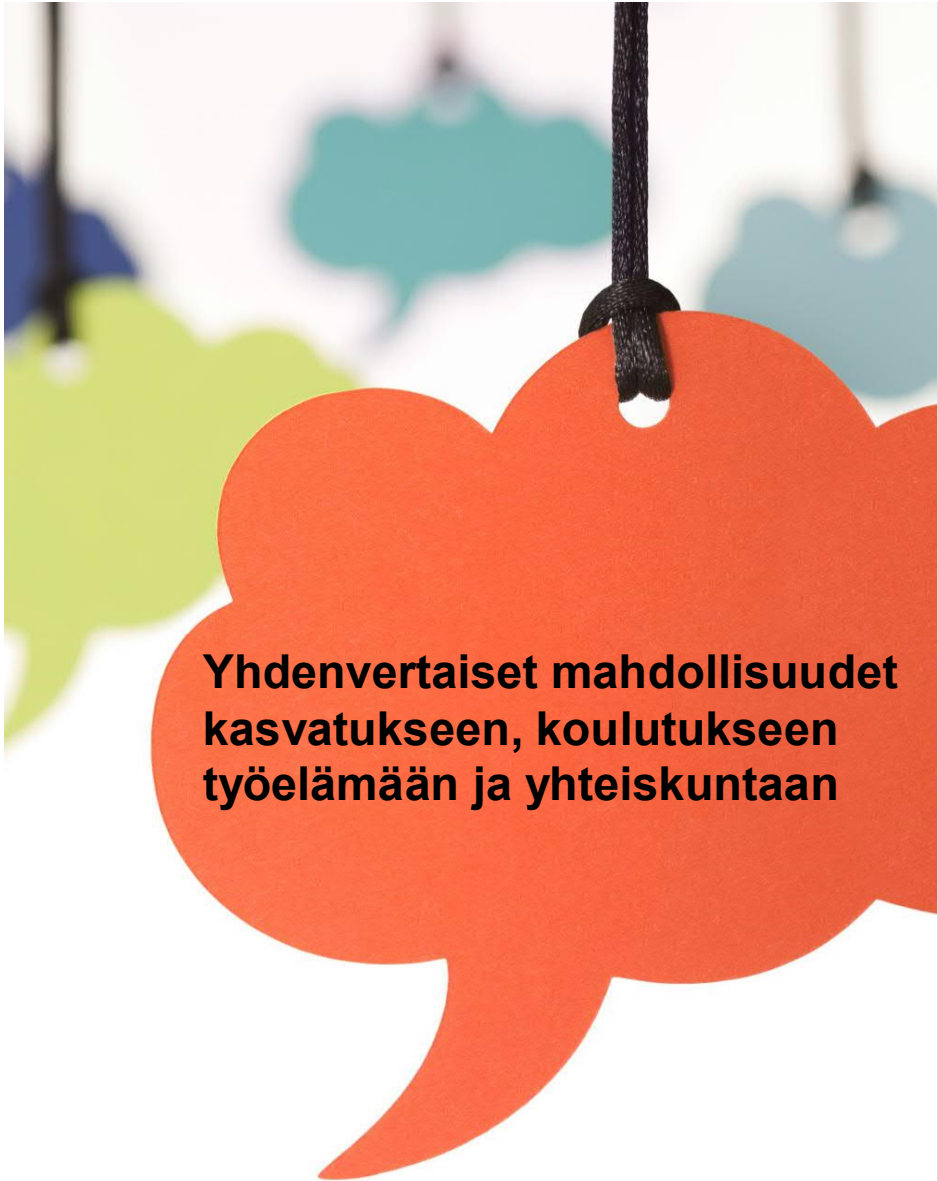
Opintojen aikainen ohjaus ja neuvonta on laadukasta ja yhdenmukaista

Syrjintään ja rasismiin puututaan

Puolet henkilöstöstä koulutautuu pedagogisesta kielitietoisuudesta, osaamisen tunnistamisesta ja rasismien tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta

Yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen, koulutukseen työelämään ja yhteiskuntaan

Tavoitteet

Pitkä aikaväli

Oppimispolut ovat katkeamattomia ja johtavat tutkintoihin ja työelämään

Ulkomaalaistaustaisen henkilöstön osaamisen kehittämistä ja uralla etenemistä tuetaan

Ulkomaalaistaustaisten ammattilaisten osuus kasvaa kaikissa palvelukokonaisuuksissa ja hallinnossa

Viestintä on selkeää ja monikielistä

S2-opetus ja valmistava opetus on laadukasta ja oppimisympäristöt ovat kielitietoisia

- Pysyvät rakenteet oppiaineiden opettajien osaamisen jakamiseen, yhdenmukaisempi tapa arvioida oppijoiden osaamista
- Oppimäärän valinnan yhdenmukaistaminen
- Kielitietoisten opetuskäytänteiden kokeilut ja koonti sekä niiden systemaattinen kehittäminen
- Kielitietoisen samanaikaisopetuksen pilotit perusopetuksessa ja Stadin ammatti- ja aikuisopistossa

Huoltajien kanssa ja moniammatillisesti tehtävä yhteistyö tukee kotoutumista

Opintojen aikainen ohjaus ja neuvonta on laadukasta ja viestintä selkeää ja monikielistä

- Kotoutumisen tuen malli
- Monikanavainen neuvonta ja sujuva hakeutuminen
- Ruotsinkielinen kotoutumispolku
- Monikielinen ohjaus

Helsinki
Helsingfors

”Kärsivällisyys oppilaiden kanssa on nyt äärimmäisen tärkeää” - monikieliset ohjaajat ovat maahanmuuttajaperheiden elintärkeä apu myös poikkeusaikana

14.04.2020 09:46

Monikielisen ohjauksen vaikutukset

Huoltaja saa tukea yhteistyöhön päiväkodin /koulun kanssa

- Huoltajien tieto järjestelmästä lisääntynyt
- Huoltajalla enemmän välineitä oppijan opinpolun tukemiseen
- Luottamus päiväkotiin/kouluun vahvistuu
- Tukitoimet hyväksytään paremmin

Henkilökunta saa tukea yhteistyöhön huoltajien kanssa

- Tieto välittyy paremmin
- Henkilökunta ei jää kulttuurihaasteiden kanssa yksin, taito kohdata perheitä vahvistuu
- Uusia työtapoja ja moniammatillisuutta
- Nopeampi reagointi

Oppija saa tarvitsemansa tuen
Oppijan osallisuuden kokemus vahvistuu

Yksi luotettava aikuinen lisää

Positiivinen roolimalli

Ristiriitojen vähentyminen

Oppijan ääni kuuluviin

Kielellinen tuki

Puolet henkilöstöstä kouluttautuu pedagogisesta kielitietoisuudesta, osaamisen tunnistamisesta ja rasismiin puuttumisesta

Ensimmäisenä Suomessa: koulujen ja päiväkotien työntekijöille rasisminvastaista koulutusta Helsingissä

Kouluterveyskyselyissä on havaittu, että ulkomaalaistaustaiset opettajat joutuvat kiusatuiksi useammin kuin muut.

Rasismi 12.6.2020 klo 09.00

Stadin AO kouluttaa henkilöstöään tunnistamaan rasismia ja puuttumaan siihen

Kuva: Silja Viitala / Yle

Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti Michaela Moua ja lehtori Ruut Kaukinen puhuivat Luulot pois -seminaarissa maaliskuussa.

KASU > Uuuset > Nyt rakennetaan kielitietoista koulua!

Nyt rakennetaan kielitietoista koulua!

Opas koulun toimintakulttuurin kehittämiseen on päivitetty. Opas on nimeltään **Kielitietoista koulua rakentamassa**. Se sisältää runsaasti materiaalia, linkkejä ja työkaluja kieli- ja kulttuuritietoisen opetuksen toteuttamiseen. Tutustu!

Kielitietoisuus koskee kaikkia koulun oppilaita ja henkilökuntaa. Jokaisella oppiaineella on oma kielensä ja käsitteistönsä. Koulun tehtävänä on tukea

Palaute: kielitietoisuus

Palvelu	1. Koulutuksen sisältö oli tarpeellinen	
Varhaiskasvatus		4,3
Perusopetus		3,4
Työväenopisto		3,5
Lukio		3,6

Palvelu	2. Opin uutta koulutuksesta	
Varhaiskasvatus		3,7
Perusopetus		2,6
Työväenopisto		2,8
Lukio		3,0

Palvelu	3. Pystyn hyödyntämään koulutuksessa opittua omassa työssäni	
Varhaiskasvatus		4,4
Perusopetus		3,4
Työväenopisto		3,3
Lukio		3,4

Palvelu	4. Pystyn ja haluan jakaa oppimaani myös työyhteisölleni	
Varhaiskasvatus		4,4
Perusopetus		3,4
Työväenopisto		3,6
Lukio		3,4

Koulutuksen sisällön tarpeellisuus keskitasoa

Koulutuksen sisältö on ollut jo tuttua

Hyödyntäminen on mahdollista

Avovastauksissa korostuu se, että aihe on ensikertaa käsittelyssä koko työyhteisön tasolla ja jo opittua on voinut kerrata

Yleisarvosanat: vare 3,5 popa 2,6 lukio 2,5 työvis 2,8 (4=todella hyvä, 3= hyvä)

Vastausvaihtoehdot: 5= täysin samaa mieltä, 4= jokseenkin samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 1= täysin eri mieltä

Palaute: antirasismityöpajat

Kysymys	
a) Koulutuksen sisältö oli tarpeellinen	4,4
b) Opin uutta koulutuksesta	3,8
c) Pystyn hyödyntämään koulutuksessa opittua omassa työssäni	4,1
d) Pystyn ja haluan jakaa oppimaani myös työyhteisölleni	4,2

Keskeiset oppimani asiat (toistuivat vastauksissa)

- Monikulttuurisen ja antirasistisen työtteen ero
- Antirasismi on aktiivista toimintaa rasismien poistamiseksi
- Omien ajatusten, tunteiden ja asenteiden tunnistaminen ja työstäminen
- Sain välineitä puheeksi ottamiseen työyhteisössä
- Yhteisten toimintamallien luominen rasismiin puuttumiseksi

Asteikko:

- 1 = täysin eri mieltä
- 2 = jokseenkin eri mieltä
- 3 = ei samaa eikä eri mieltä
- 4 = jokseenkin samaa mieltä
- 5 = täysin samaa mieltä

Kokonais-
arvosana 3,7
(4 = todella hyvä)

Olisin oppinut enemmän jos (toistuivat vastauksissa)

- Olisi ollut enemmän aikaa koulutukselle ja enemmän aikaa miettiä koulutuksessa esiin tulleita asioita
- Olisi ollut enemmän keskustelua
- Olisi menty vielä syvemmälle aiheeseen
- Koulutukseen olisi osallistunut koko työyhteisö
- Olisimme olleet paikan päällä eikä virtuaalisesti

"Keskeinen oivallus oli, että hyvistä aikeistani huolimatta toimintani ei ole aina johdonmukaista ja ennakkoluuloista vapaata. Samoin se oli helpottavaa huomata, että epäjumukavuus aihetta pohtiessa ja pelko nostaa asioita käsittelyyn on yleistä ja jopa hyväksi."

Oppimispolut ovat katkeamattomia ja johtavat tutkintoihin ja työelämään

Ulkomaalaistaustaisen henkilöstön osaamisen kehittämistä ja uralla etenemistä tuetaan

- Varhaiskasvatuksen opettajien pätevoittäminen
- Ammatillisen työkielen koulutuksen pilotti
- Oppisopimuksen tehostaminen
- Anonyymien rekrytoinnin pilotti

Varhaiskasvatuksen ammattitermistö haltuun – kielikoulutusta arjen tarpeeseen

"Tällaista kurssia olen juuri kaivannut", sanoo helsinkiläisen päiväkodin opettaja Natali. Hän on työskennellyt aiemmin opettajana Virossa.

Maahanmuuttajataustaisille varhaiskasvatuksen opettajille on käynnistynyt ammattiin liittyvä kielikoulutus. Monet kaipaavat ammattisanaston ja -termistön soveltamiseen lisää työvälineitä.

Päiväkodeissa työskentelevien varhaiskasvatuksen opettajien työnkuvaan kuuluu muun muassa viikkokirjeiden kirjoittamista, nelivuotiaan lapsen laajan 4-vuotistarkastuksen lomakkeen laadintaa yhdessä vanhempien kanssa sekä varhaiskasvatussuunnitelmien kirjoittamista.

Kielitietoisella opettajalla ei ole kiire ja hän osaa kuunnella

(1) Oppisopimus on työsopimus

- Oppisopimuksessa opiskelija on työsuhteessa maastakseen! Tai toistaiseksi voimassa olevaa työtä
- Työajan vähintään 25 tuntia viikossa
- Työehtojen ehdosta määräsi laki
- Työehtojen ehdot on kirjattu oppisopimukseen

Katso mitä sinun oppisopimuksessa lukee!

Opit

Vaikutusten arvioinnin pohjalta **tulee keskittyä muutamiin valikoituihin kärkitoimenpiteisiin**, jotka muodostavat **koko toimialaa koskevan strategisen päätavoitteen ja läpileikkaavan teeman.**

- ➔ palvelut ja esihenkilöt pystyvät tehokkaammin suuntaamaan tarvittavia resursseja ja yksiköt eivät kuormitu
- ➔ **Yhdenvertaisuuden takaamiseksi tarvitaan jatkossakin merkittäviä toimia ja resursseja**

